

„Андрешко“ – теми, проблеми, конфликти и мотиви

© 01.03.2021, 00:45 ч.

ЕЛИН ПЕЛИН – „АНДРЕШКО“ ТЕМИ, ПРОБЛЕМИ, КОНФЛИКТИ И МОТИВИ

ТЕМИ

Темата на разказа „Андрешко“ е взета от живота на обикновените селяни. Елин Пелин е определян като „певец на българското село“. В разказа Андрешко – каруцарят разбира защо съдия-изпълнителят е тръгнал към селото. Прави се, че е объркал пътя и оставя съдията в блатото, като през това време може да отиде и да предупреди своя съселянин за грозящата го беда. В този на пръв поглед прост сюжет, са скрити няколко тематични линии, които се преплитат. В разказа можем да открием следните теми: за бедността, за солидарността между ближните в случай на нужда, за различията между селото и града, за човека като жертва на държавната власт.

ПРОБЛЕМИ

Селото и градът са представени посредством образите на Андрешко и съдия-изпълнителя. Тяхната разлика в социалната принадлежност проличава от начина по който се обръщат един към друг. Андрешко нарича своя спътник „Господине...“, като от това обръщение проличава уважителното отношение към него. Съдия-изпълнителят, от своя страна, пита за името на каруцаря, което показва, че се интересува от него, но от отношението му към него проличава, че го възприема като част от селската маса. „ – А-а – Андрешко... Хитрец си ти-и-и! Всички станаха такива. Лукави станахте вие, селяците.“

В разбиранята на съдията, Андрешко е представител на подозрителна класа. Когато той го нарича „селянин“, целта му е да подчертае своя по-висок социален статус. Съдията постоянно дава квалификации на селяните. Според него те мамят държавата, което показва тяхната хитрост. В неговите разбираня, това е вид „лукавство“. От думите на съдията, можем да заключим, че той не обича селяните и е подозрителен към тях. Андрешко, обаче, е представител именно на селячеството. Той познава изпълнения с лишения селски начин на живот, и знае, че селяните не хитруват.

Пространствата на града и селото остават неразбираеми едно за друго и враждебно настроени. Градската култура се свързва с държавността, отчуждението и студенината, докато в селото остават нормалните човешки взаимоотношения. Андрешко най-напред се опитва да повлияе на своя спътник словесно, а след като вижда, че това не помага, предприема конкретни действия. От репликите между двамата спътници става ясно, че между тях не може да се осъществи диалог. Съдия-изпълнителят смята, че негово задължение е да възстанови справедливостта, а всички останали трябва да му се подчиняват.

КОНФЛИКТИ

Основната разлика между двамата спътници е в отношението им към властта. Темата за сблъсъка между беззащитния селянин и представителя на властта е актуална в българската литература след Освобождението. За съдията, властта се свързва с ред. Той мечтае да има повече власт, за да може да прекрои света според разбиранята си. Съдията е воден от убеждението, че селяните са хитри, но няма да се остави да бъде измамен. В края на разказа, обаче, именно лицето на властта е надхитрено и оставено в блатото. За разлика от него, Андрешко поставя на първо място съчувствието към ближния и желанието да му помогне. Ето защо оставя съдията сам в блатото. Това е конфликт между неписаните закони на селската общност, които се основават най-вече на съпричастност и законите на властта.

В какво се изразява майсторството на Елин Пелин при разработването на тази тема? Той използва възможностите на диалога и на пейзажа. Именно пейзажът показва къде и кога се развива действието, а основната му роля е да даде настроение в повествованието.

Съдията има власт, заради която си позволява да бъде груб с останалите. Той обижда селяните, закана се, че ще ги научи, и в тяхно лице вижда единствено нарушители. За съдията не е достатъчно да изझे житото на Станоя, той иска да превъзпита селяните. Това проличава от закана му „Ангели ще ви направя“. Става ясно, че властта може да се използва за коригиране постъпките на обикновените хора. Съдията не се интересува, че с прилагането на закона причинява страдание на обикновените хора. Парадоксалното е това, че лицето на властта, което се закана на селяните, проявява страхливост, когато е изоставено в блатото, дори се разплаква. Това показва, че заканите му по-скоро са с цел да се издигне в очите на събеседника си.

Андрешко привидно се съгласява с всичко, което съдия-изпълнителят казва, но в следващия момент прави събеседника си смешен. На обвинението, че селяните са хитри, каруцарят отговаря: „Прост народ сме.“ По думите му, в групата на простите попада и съдията. Андрешко не се интересува от закона, а от това в какво положение ще се окаже Станоя, ако съдията отиде при него.

Ако се замислим, каруцарят и съдията са в едно и също положение. От тях се очаква да си свършат работата. Съдията трябва да изпълнява законите, а Андрешко да го закара в селото. Съвестта е тази, която не би оставила селянина на спокойствие. Затова, избира моралния дълг пред това, което се очаква от него.

МОТИВИ

В този Елин-Пелинов разказ основен е мотивът за калта, който се свързва с безнадеждността. От финала на разказа става ясно, че създаденият от хората свят, затъва в калта на своята безчовечност. Именно пейзажното описание внушава болката от непосилно тежкото битие на българския селянин. Но бедите не успяват да прекършат волята на българина, който не престава да се бори с всички трудности пред които е изправен.

ИЗТЕГЛИ

„андрешко“

теми

проблеми

конфликти

мотиви

Подобни материали